

Orienterende Notat

17. juli 2015

Orientering til Folketingets Europaudvalg vedr. endelig aftale om EU-brofinansieringslån til Grækenland

I lyset af det ekstraordinære forhandlingsforløb mellem eurolandene og senest de øvrige EU-lande om håndteringen af Grækenland følger her en orientering til Folketingets Europaudvalg om den endelige aftale i EU's Ministerråd (Rådet) om anvendelsen af EU28-faciliteten EFSM til ydelse af et kortvarigt brofinansieringslån til Grækenland. Der henvises desuden til samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg d. 15. juli 2015.

Kommissionens forslag om et EFSM-lån til Grækenland skal ses i lyset af, at eurolandenes finansministre (eurogruppen) efter eurotopmødet har diskuteret spørgsmålet om brofinansiering til Grækenland, men ikke har kunnet finde en løsning, som alene involverer eurolandene, og som kan aktiveres tilstrækkeligt hurtigt.

Rådet har d. 17. juli 2015 vedtaget med enstemmighed et forslag fra Kommissionen om et kortfristet brofinansieringslån på 7,16 mia. euro til Grækenland fra den europæiske mekanisme for finansiell stabilisering (EFSM). EFSM er en EU28-lånefacilitet finansieret via EU's budget. EFSM-lånet ventes udbetalt d. 20. juli 2015 efter færdiggørelse af tekniske procedurer, herunder låneaftaler og aftalememorandum indeholdende lånebetingelser.

Grækenland er i en exceptionel og vanskelig situation. EFSM-lånet har til formål at understøtte finansiell stabilitet i Grækenland og konkret sikre brofinansiering for Grækenland i juli 2015, indtil et låneprogram fra eurolandenes lånefacilitet (ESM) kan være på plads og lån herfra udbetales og bl.a. tilbagebetale EFSM-lånet. EFSM-lånet skal anvendes til at betale forfaldne lån fra ECB d. 20. juli og restancer til IMF og afværge risikoen for, at Grækenland misligholder sine forpligtelser i perioden indtil der kan udbetales midler fra det nye lån fra eurolandene.

I samlenotatet af 15. juli 2015 er beskrevet forventningerne til Kommissionens forslag på et tidligere tidspunkt i drøftelserne. Det endelige forslag er præciseret på enkelte punkter som følge af drøftelserne af forslaget blandt medlemslandene.

Indholdet af den endelige aftale

Rådets aftale indebærer et brofinansieringslån til Grækenland på 7,16 mia. euro i stedet for de 7 mia. euro oprindeligt forventet. Den begrænsede forhøjelse af beløbet skyldes udformningen af en model for sikkerhedsstillelse til ikke-eurolandene for deres andel af garantien fra EU-budgettet for EFSM-lånet. Dette er uddybet nærmere nedenfor. Rådets aftale fastholder en løbetid for brofinansieringslånet på højst tre måneder. Lånet vil kunne udbetales i op til to rater.

Det er præciseret i Rådes aftale, at Grækenland skal betale en rente for EFSM-lånet, som afspejler Kommissionens finansieringsomkostninger for lånet plus et tillæg på 0,1 procentpoint. Rentetillægget vil tilfalde EU-budgettet, mens den del af renten svarende til omkostningen ved at tilvejebringe finansiering på kapitalmarkedet, vil gå til de investorer (private investorer mv.), som via kapitalmarkedet stiller midler til rådighed for EFSM med henblik på videreudlån.

Udbetalingen af EFSM-lånet er konkret betinget af, at Grækenland har:

- Vedtaget de tiltag i aftalen fra eurotopmødet d. 12.-13. juli 2015, som havde frist ved udgangen af onsdag d. 15. juli 2015 (se herunder)
- Taget utvetydige skridt til forberedelse af gennemførelsen af de andre betingelser fastlagt i aftalen, som har deadline enten 22. juli 2015 eller senere
- Opnået eurolandenes samtykke om forhandlinger om et ESM-lån

Det stilles som betingelse for EFSM-lånet, at det græske parlament inden udgangen af d. 15. juli 2015 vedtager beslutninger (og senere lovgivning), der indebærer:

- En forenkling af momssystemet og bredere skattebaser
- En pensionsreform, der understøtter holdbarheden
- Uafhængighed og bedre ledelse af det græske statistikbureau (ELSTAT)
- Implementering af Finanspagten (dette svarer til aftalen fra eurotopmødet, men er en ny betingelse i forhold til det tidligere forventede som afspejlet i samlenotatet)

Det er Kommissionens og de øvrige institutioners vurdering, at Grækenland generelt har efterlevet de nævnte betingelser med deadline 15. juli 2015 og samlet set gjort det tilfredsstillende, så det er muligt for EU-landene at gå videre med en udbetaling af EFSM-lånet til Grækenland. Eurolandene har således også i en erklæring d. 16. juli 2015 givet deres principielle samtykke til at indlede forhandlingerne med Grækenland om et ESM låneprogram. Disse betingelser for udbetaling af EFSM-lånet er således allerede blevet opfyldt på nuværende tidspunkt.

Sikkerhed for ikke-eurolande mod tab ved evt. manglende græsk betaling

Rådets aftale indebærer en model for sikkerhedsstillelse, som fjerner de statsfinansielle risici ved det konkrete EFSM-lån for ikke-eurolandene, herunder for Danmark, som der ellers ville være forbundet med EFSM-lån. Med denne sikkerhed vil ikke-eurolandene således ikke kunne lide tab, hvis Grækenland ikke tilbagebetaler EFSM-lånet.

Modellen for sikkerhedsstillelse består konkret i, at eurolandene stiller sikkerhed til ikke-eurolande i form af likvide midler, som eurolandene allerede tidligere har reserveret til Grækenland. Midlerne placeres på en konto administreret af ECB, hvorfra ikke-eurolande vil kunne kompenseres for eventuelle tab på EFSM-lånet, hvis Grækenland ikke tilbagebetaler lånet.

Som led i det andet låneprogram til Grækenland blev det aftalt, at ECB's profitter på græske statsobligationer opkøbt under et tidligere opkøbsprogram for udsatte eurolandes statsobligationer, det såkaldte SMP-program (Securities Markets Programme), skulle tilbagebetales til Grækenland (via de øvrige eurolande). Disse såkaldte SMP-profitter udgør 1,84 mia. euro for 2014, som vil være direkte til rådighed for sikkerhedsstillelse til ikke-eurolande for EFSM-lånet til Grækenland.

Af EFSM-lånet på 7,16 mia. euro vil de 0,16 mia. euro blive anvendt som yderligere sikkerhed, for at sikre fuld dækning af ikke-eurolandenes andel af garantien for EFSM-lånet. Dermed er der 2 mia. euro (1,84 plus 0,16 mia. euro) til rådighed for sikkerhedsstillelse fra eurolandene til ikke-eurolandene, hvilket svarer til sikkerhedsbehovet givet ikke-eurolandenes forholdsmæssige andel af garantierne fra EU-budgettet til EFSM-lånet.

Det bemærkes, at hvis Grækenland ikke tilbagebetaler EFSM-lånet, kan og vil Kommissionen foretage indeholdelser af tilsvarende beløb i fremtidige udbetalinger til Grækenland fra EU-budgettet. I aftalen indgår, at ikke-eurolandene i så fald naturligt nok ikke vil skulle modtage dobbelt compensation (først fra sikkerheden og siden fra Kommissionens indeholdelser).

Øvrige elementer i aftalen

Kommissionen og Rådet afgiver som led i aftalen en fælles erklæring om, at enhver fremtidig anvendelse af EFSM og instrumenter af en tilsvarende karakter, som har til hensigt at understøtte finansiell stabilitet i et euroland, vil være betinget af, at der er ordninger på plads (gennem sikkerheder, garantier eller tilsvarende tiltag), som sikrer, at ikke-eurolande ikke pålægges direkte eller indirekte finansielle forpligtelser herved. For at sikre dette vil Kommissionen hurtigst muligt fremsætte forslag om ændring af EFSM-forordningen, som skal være vedtaget før eventuelle fremtidige forslag om nye anvendelser af EFSM fremlægges. Kommissionen forpligter sig til ikke at fremlægge forslag til anvendelsen af EFSM uden at de nævnte beskyttelsesmekanismer for ikke-eurolande er sikret.

Som led i aftalen vil eurolandenes finansministre (eurogruppen) desuden kommunikere offentligt, at man bifalder ikke-eurolandenes meget konstruktive tilgang til forhandlingerne om et EFSM-lån til Grækenland, og at eurogruppen forpligter sig til at sikre passende gennemsigtighed og at styrke samarbejdet med ikke-eurolande. Eurogruppen bekræfter, at alle anliggender af generel relevans, herunder EU's budget og EFSM, skal drøftes og beslutes i Rådet, hvor alle EU-lande er repræsenteret.